

El Centre Esplai compleix una dècada al Prat

La seu de Fundesplai es va inaugurar el 2007 al barri de Sant Cosme, molt castigat per la marginalitat als 90. Avui, per aquesta zona circulen cada dia unes 500 persones gràcies a l'activitat que genera el centre

Beatriz
PÉREZ

La Fundació Catalana de l'Esplai (Fundesplai) va arribar al barri de Sant Cosme, al Prat de Llobregat, a finals del 2005. No va ser gratuït que l'entitat, amb uns inicis que es remunten a la dècada dels 60, triés aquesta humil zona per construir la seva seu, el Centre Esplai (Riu Anoia, 42-54), que compleix ara 10 anys de la seva inauguració. Ho celebrarà els pròxims 19 i 20 d'octubre amb dues festes al centre.

Josep Gassó, fundador i president de Fundesplai, recorda bé els orígens de l'emblemàtica seu de l'entitat: «**Vam tenir la possibilitat d'anar a Barcelona, a barris més acomodats i consolidats, però ens va semblar que venir a Sant Cosme, que en aquell moment tenia una imatge molt dolenta, contribuiria a normalitzar la vida del barri**».

Al llarg d'aquesta dècada el Centre Esplai (aixecat en un solar d'una hectàrea que va ser cedit per l'ajuntament) ha aconseguit condicions més dignes per als seus 200 treba-

lladors, ha facilitat aules de trobada per a diferents associacions i ha promogut la formació a través de cursos celebrats a la seva seu. I molt més.

«**Aquí tenim un centre de formació, un restaurant per a la gent del barri i fins i tot un alberg**», continua Gassó. «**El repte era demostrar que podiem estar a Sant Cosme, un barri de gent treballadora i lluitadora**». Gassó no té dubtes que l'arribada de l'entitat no ha fet sinó ajudar el barri, fortament castigat per la drogoaddicció als anys 90. «**Cada dia passen per la nostra seu 500 persones entre alberguistes, treballadors, gent que ve als cursos de formació o a realitzar activitats**». I això contribueix a l'activació econòmica i social tant del Prat de Llobregat com de Sant Cosme, i a la inserció laboral dels joves.

Però al llarg d'aquests anys altres factors també han contribuït a la millora del barri. Per exemple, anys enrere, la instal·lació a la zona dels bombers, els Mossos, la Guàrdia Urbana i empreses com Aigües del Prat. I el 2016, l'entrada en funcionament de la línia L-9 de metro, que porta a l'aeroport i que passa pel barri. Molts turistes estrangers s'allotgen diàriament a l'al-

berg perquè, a més d'oferir preus molt assequibles, té connexió directa amb Barcelona.

L'edifici

Pel que fa a l'edifici del Centre Esplai, dues són les característiques principals que el descriuen: accessibilitat i sostenibilitat. L'alberg té 74 habitacions, totes adaptades (igual que la resta de l'edifici) a persones amb discapacitat. «**Per aquí venen molts col·lectius de persones amb discapacitat, que poden circular per les habitacions, sales, saló d'actes i jardí sense cap dificultat**», explica Gassó.

A més, l'edifici es va construir amb criteris sostenibles i amb el ferm propòsit d'estalviar aigua i electricitat. «**L'aigua de la dutxa, dels lavabos i de la pluja es reaprofitja i s'utilitza a les cisternes dels vàters. Això ens permet reduir el consum en el 50%**». Actualment, l'aigua de les cisternes representa el 50% de la despesa d'un hotel.

Els inicis

Tot i que la seva seu, el Centre Esplai, acaba de complir 10 anys, la

FUNDADOR.
Josep Gassó, al Centre Esplai, seu de Fundesplai al Prat.

tasca del que avui coneixem com a Fundesplai va començar el 1968, quan Josep Gassó era un jove estudiant de Pedagogia. «**Tot va començar durant la dictadura. Motivats per raons religioses, unes quantes persones ens vam mobilitzar per treballar als barris de la perifèria de Barcelona, on hi havia moltes dificultats**», rememora Gassó. L'objectiu era atendre joves amenaçats per una alta taxa d'absentisme escolar, veïns de barris molt desatsos i amb pocs equipaments i infraestructures.

Per afrontar la delinqüència i la marginació es van crear els primers esplais que, a poc a poc i ben entrada la democràcia, van anar proliferant per Catalunya i configurant una xarxa de cohesió comunitària i d'ajuda social. «**Vam començar fent activitats de dissabte, però després**

«**L'edifici inclou un centre de formació, un restaurant i un alberg**», destaca el fundador de Fundesplai, Josep Gassó

vam veure que no era suficient. Vam intentar obrir cada dia, buscar millors condicions i professionalitzar el treball del monitor». Actualment a Catalunya hi ha 3.000 monitors treballant amb xavals de

SAVE THE CHILDREN

Superherois

Només recordo que l'embarcació es va omplir d'aigua i ens vam enfonsar. Tothom cridava i molts no sabien nedar.

Un nadó va desaparèixer a l'aigua. Després algú ens va rescatar. Uns voluntaris ens van assegar i ens van donar roba. Em dic Karim, tinc 11 anys i soc de l'Iraq. Amb la meua mare i els meus tres germans vam fugir de l'Estat Islàmic (EI) i, al travessar el mar des de Turquia a Grècia, el nostre bot va naufragar. Al meu pare el va assassinar l'EI i al meu oncle, també. Ara vivim a Belgrad, Sèrbia, en una casa

petita. M'agradava més la meua casa de l'Iraq perquè allà és on estan els meus amics i la meua habitació. Vaig sortir de l'Iraq fa dos anys i des d'aleshores a vegades he passat molt fred i a vegades molta calor. Molts dies he tingut son i por.

Al centre d'ajuda per a refugiats de Save the Children a Belgrad hem fet una activitat en què els nens ens hem dibuixat com a superherois, amb capa i tot. Jo em sento així, un superheroi, he passat moltes coses dolentes i estic viu. M'agraden el Superman i el Batman. Al costat del dibuix, he escrit aquesta frase: «Em dic Karim, soc de l'Iraq, Bagdad, he començat a ser un heroi a Sèrbia. El

Karim i el seu superheroi.

meu somni és arribar a Alemanya». A Alemanya m'agradaria seguir estudiant i anar en bicicleta. I que la meua família estigui bé i tinguem una casa bonica. La meua mare parla a vegades amb la meua àvia a l'Iraq i

després es posa trista.

Des del naufragi, Yasmina, la meua germana petita, gairebé no parla i s'estira dels cabells, se n'arrenca flocs i només vol dormir. La meua mare està molt amoïnada per ella.

Save the Children atén el Karim i els seus germans, fugitius del terror

Jo a vegades també tinc malsons, però quan em desperto se m'obliden i em poso de seguida a llegir o a jugar. La meua mare ens cuida i ens abraça perquè no tinguem por. Ens explica històries boniques de l'Iraq o ens ensenya fotos de familiars. El que més m'agrada de viure ara a Belgrad són les activitats que fem amb Save the Children perquè hi he conegut nens d'altres llocs del món. No sé si ens quedarem en aquest país o seguirem camí. El que decideixi la meua mare estarà bé».

JOAN CORTADELLAS

Fundesplai. La meitat d'ells són voluntaris.

L'any 1996 va ser clau en aquesta singladura, ja que es va constituir el que coneixem com a Fundesplai i que avui acull 92 esplais i projectes d'oci. «Aquí es va iniciar un camí de vertebració de moltes més coses, com per exemple la prestació de serveis en unes 1.000 escoles a través d'activitats extraescolars, els casals d'estiu i els menjadors escolars», relata Gassó.

Aquests 10 anys que acaba de complir Centre Esplai, la seu de Fundesplai, són solament una part de la trajectòria d'una entitat que, segons el seu fundador, treballa per un «món millor i més cohesionat» en què nens i joves siguin feliços. És a dir, ciutadans compromesos. ≡

Save the Children ha fet arribar els dibuixos i missatges del Karim i del Iussuf, dos germans iraquians, al ministre d'Interior, Juan Ignacio Zoido, per recordar-li que el Govern espanyol només ha acollit l'11% dels refugiats a què es va comprometre amb la Unió Europea. Després de sobreviure a un naufragi a l'illa de Samos, Grècia, la mare d'aquests dos nens va haver de recórrer a les màfies per arribar fins a Sèrbia. Com ells, milers de nens i nenes es troben bloquejats a Grècia i els Balcans sense que ningú busqui una solució a les seves vides. Després de fugir de la violència, de sobreviure a un naufragi i de perdre diversos familiars, el Iussuf i el Karim s'han dibuixat a si mateixos com els superheròis que són. ≡

OPINIÓ

Les violències i els menors

El curs ha començat marcat per esdeveniments que han afectat nens i adolescents

Enric
CANET

Director de relacions ciutadanes
del Casal dels Infants

Hem iniciat un curs marcat per elements i situacions de clara violència, que adopta diferents formes i que ens fa reflexionar sobre els efectes d'aquest context virulent en els nens i els adolescents a qui acompanyem cada dia i que ja parteixen d'una situació molt vulnerable. Moltes de les situacions de violència que hem viscut i vivim tenen més visibilitat al Raval per la seva situació central a Barcelona i al país, circumstància que amplia el ressò dels fets que passen molt més que en altres territoris. Allà, a la perifèria, les situacions són anònimes, però s'assemblen i són tan o més greus que les que ens trobem al Raval. Les problemàtiques i els efectes del que passa es deixen sentir a tot arreu.

Sabem que la violència i el terror dels atemptats del 17 d'agost poden tenir conseqüències socials d'alt impacte en molts barris del país. Existeix el risc d'accentuar el rebuig i l'estigma, en especial de certes minories, i posar en risc la convivència... Però també ens dona l'oportunitat de treballar perquè aquestes conseqüències siguin constructives i ens ajudin a totes i tots a reconèixer-nos com una societat diversa i plural. Els nois i noies fills d'immigrants s'han fet visibles i generen interès. ¡Aprofitem-ho! Escoltem com se senten i què pensen, incloguem-los en la construcció d'aquest entorn intercultural, des d'on han de poder crear nous models identitaris, vertebrant-se amb una mica d'aquí i una mica dels seus orígens familiars, coherents amb el que senten, on projectar-se, on estar orgullosos i orgullosos de la diversitat que aporten al país.

Hem d'acompanyar aquests nois i noies en les emocions dels atemptats terroristes i en la reivindicació de democràcia que és esclafada amb brutal violència als carrers del país. El context polític es tensa i afecta tothom. També els nens i els joves ho viuen molt malament. No entenen els desacords, tanta discòrdia. No entenen gens la violència i la repressió, i per a molts significa tornar al malson que van viure als llocs on van néixer. ¿Els podrem explicar que a Europa tots busquem la solució en el

EL PERIÓDICO

diàleg, en la comprensió de la diversitat? ¿Podrem defensar els valors i drets aconseguits?

Arrosseguem també una violència més subtil però molt, molt estesa... la de la vivenda, que aquest estiu s'ha viscut amb força als carrers i les cases del Raval: els pisos ocupats per venedors de droga que exerceixen la violència sobre el veïnat. El problema no és nou però s'ha aguditzat i és confús perquè hi ha traficants, víctimes del consum, però també bancs i fons d'inversió propietaris dels pisos, als quals ja sembla que els vagi molt bé el deteriorament de la finca i de la convivència. Però fets similars, lligats al capital i a l'especulació, passen també en altres barris que no criden tant l'atenció com al centre de Barcelona. ¿Com els ajudarem a analitzar les complexitats dels problemes, la creació de caps de turc que reben les culpes, la manera de discernir i anar més enllà de la solució fàcil?

Especulació

La violència que suposa l'especulació, la llei d'arrendaments i la poca oferta de lloguers socials generen una pressió molt forta i estan forçant moltes famílies a viure amb por o a marxar. Especialment al Raval per l'interès econòmic del barri, però amb efectes a tot arreu. Cada vegada es fa més difícil per a les famílies viure en pisos i han

Els atemptats de l'agost poden accentuar el rebuig de certes minories, però també ajudar-nos a reconèixer-nos com una societat plural

de compartir-los, amb el que això comporta de dificultats de convivència i falta d'un espai mínim de dignitat. ¿Com els podem demanar a les famílies que els nens i les nenes tinguin certs hàbits i un espai tranquil i segur per viure?

I, finalment, aquest inici de curs ens seguim trobant escoles tancades que, desgraciadament, no fan cap pas decidit perquè els equips educatius siguin espais comunitaris al servei dels nens i les famílies veïnes. Això també ho hem de considerar violència. En alguns casos, hem de suplicar per trobar escoles que vulguin compartir les aules i sumar esforços per garantir espais de reforç escolar diaris. Continuem reivindicant les escoles com a espais oberts i comunitaris a tots els barris i ciutats on actuem. Escoles obertes permanentment... quan votem, és clar, però també cada dia, quan construïm barris que garanteixin les oportunitats per a totes i tots.

La visibilitat del Raval és interessant si serveix per trobar solucions als problemes. Però no oblidem que la desigualtat afecta moltíssims barris i l'anonimat els fa encara molt més vulnerables. La resposta de les preguntes és molt complexa, però és una exigència per a tota la societat que vol ser humana i respectuosa amb els drets de les persones. I si no hi ha resposta, la desigualtat i el malestar no faran més que augmentar. ≡